

1. UVOD

Diplomski rad je posvećen poslovima i ulozi brokersko - dilerskog društva na berzi, pri tome dajući odgovor na mnoga pitanja kao što su: Šta je to berza, koje su to njene funkcije, karakteristike, uloga? Ko su berzanski posrednici i na koji način oni funkcionišu? Kako se vode i funkcionišu poslovi rada brokersko - dilerskog društva? Na koji način funkcionišu jedan kompletan ciklus od prijema naloga na berzi, njihove kotacije, izvršenja (trgovanja) naloga, kliringa i saldiranja do važnosti informacije za finansijsku berzu? Kako se obavljaju usluge prijema kupoprodajnih naloga za drugo brokersko – dilersko društvo (Eurobroker a.d. Banja Luka) na primjeru “Preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske” a.d. Banja Luka?

Rad je sastavljen od pet poglavlja. Sam početak rada je posvećen tumačenju berze kao i samom objašnjenju pojma berze, njenom nastanku, karakteristikama i funkcijama uz navođenje posrednika finansijske berze, pri tome dajući na značaju ove kategorije u finansijskom sistemu svake zemlje. Obradena je isto tako i zakonska regulativa berze HOV koja se podrazumijeva na tržištu kapitala svake ekonomije pa tako i naše.

U poglavlju tri sam nastojala da objasnim pojam brokersko - dilerskog društva, karakteristike, zakonsku regulativu i organizaciju brokersko - dilerskog društva na berzi. U istom poglavlju je obrađen pojam “Kastodi banke” kao poseban organizacioni dio banke, kao i značaj i uloga Centralnog registra hartija od vrijednosti koji predstavlja jedinstvenu bazu podataka o svim HOV koje se nalaze u prometu na tržištu. Dalje, u istom poglavlju sam opisala kliring i saldiranje kao sastavni dio poslova Centralnog registra, kao i etički i moralni kodeks brokersko - dilerskog društva sa kojim sva brokersko - dilerska društva moraju biti upoznata.

U poglavlju četiri su detaljno opisani svi poslovi brokersko - dilerskog društva, navodeći vrste kupoprodajnih naloga, uz pojašnjenje na koji način se izvršavaju. Ovdje sam objasnila i poslove marginskog računa i trgovanje putem kreditiranja kao i upravljanje računima klijenata uzimajući u obzir činjenicu da je klijent vrlo značajna karika na finansijskoj berzi.

Poglavlje pet je posvećeno” Preduzeću za poštanski saobraćaj Republike Srpske” a.d. Banja Luka, u kome sam zaposlena a iskoristila sam priliku da objasnim način trgovanja na Banjalučkoj berzi kroz ovo preduzeće koje vrši prijem kupoprodajnih naloga HOV za brokersko - dilersko društvo „Eurobroker” a.d. Banja Luka u šezdeset jednoj poslovnici poštanske mreže.

Cilj rada je da se na jedan sažet i jasan način zainteresovani upoznaju koliko su berza i njeni učesnici značajna kategorija za razvoj svake zemlje. Kome se obratiti i na koji način postupiti kada nam se u rukama nađu hartije od vrijednosti i koji su to poslovi koje za nas može obaviti brokersko - dilersko društvo.

Da bi rad bio potpun i da bi se stekao uvid u funkcionisanje berze, a posebno na mjesto i ulogu brokersko - dilerskog društva na njoj, u radu sam koristila istorijske, empirijske, statističke, matematičke hipoteze uz dosta ličnih zapažanja i praktičnih primjera koji se prvenstveno odnose na finansijsko tržište Republike Srpske.